

Szerkesztői iroda.

Kossuth Lajos utca (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona.	Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona.	Egy hóra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adhatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Deák Ferencz utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér hirdetési ára 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklam sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 korona.

NYILTTÉRI CZIKKEK GARMOND SORA UTÁN 40 FILLÉR FIZETENDŐ.

A katonai törvény.

A budapesti Ferencz József kaszányából rejtelmek tárultak a napokban a közönség elé. Mi kerülhetne ki egyéb rejtlem a kaszányából, mint katonai kinzás, a sokszorisméltó szomorú esete annak, hogy állati emberek, a kik mindössze egy-két posztócsillaggal többek, mint a közlegény, állati módon bannak a kezük alá adott legénységgel. Egy embert elpusztítani, tönkretenni, felhozra és nyomorekká verni, az semmi azoknak a hőhéroknak, a kik a Diószegi őrmester meg a czukszfürer Kovács társaságából bujnak elő a napvilágra — nem talán azért, mert tetteiket valamely katonai vizsgálat derítette ki, hanem mert a nyilvánosság őre, a sajtó rántotta le őket a leplet.

A főváros közönsége még fel sem ócsudott egyik megdöbbenésből, már a másikba esett. Egyfelől láthatta, hogy perverz urak állattá teszik a szegény népet, hat esztendő leánykáját, s másfelől már láthatta azt, hogy a szintén állati katonaságnak a halálba veri és kizozza a közkatagát. A királyért és hazáért a törvény szerint szolgáló katonát úgy verik, a hogy az állatot verni nem engedi a törvény — valóban, ha az ilyen militarizmustól elfordul mindenki a rokonszenve, ennek oka nem a közönség rossz ízlelésében keresendő.

Ugyanakkor, midőn ez történik, hirtelen hír érkezik Bécsből, a mi lehet, hogy véletlenül vág össze az agyonkínzott katonák esetével, lehet, hogy szükségesnek tartották kiadni most e hirt a felháborodott közönség megnyugtatósaúl.

A halálra vert közkatónák életét úgy már nem adja vissza a vesztett fejsejének ez a nyele, de azért mégis nagy a gaudium bizonyos helyeken a felett, hogy ime a katonai büntető törvénykönyv előadói tervezetét elkészítették már a katonai hatóságok. Nagy az öröm tehát, hogy elkészítették azt, amit már száz év előtt el kellett volna készíteni. Nagy az öröm a felett, hogy elkészítették — nem a törvényt, az még messze van, hanem csak az előadói tervezetét arról a törvényről, a mely majd pótolni fogja a katonai igazságszolgáltatás mostani törvényét, a melyről manapság minden felvilágosult jószág elismeri, hogy valószínűsége szegényfoltja egy modern államban a büntető igazságszolgáltatásnak.

Nem tudjuk, hogy mi van ebben

az előadói tervezetben. Nem költik azt az ország törvére egyhamar, mert hiszen a mi gyermekeink igazságáról és jogáról lesz benne szó, ennél fogva még egy ideig semmi közünk hozzá. De idővel talán mégis csak megmutatják, akkor megláthatjuk, hogy mifélek azok a reformok, amik készülnek. Lesz-e vajjon benne intézkedés, amely az állati kinzásoknak gátat tud majd vetni? Mert az nagyon kívánatos volna. Nemcsak a humanizmus szempontjából, a melyre ugyan nem szoktak adnak, nemcsak az emberi jog szempontjából, a mely minden czopf daczára előbb-utóbb érvényesülni fog, hanem kívánatos volna magának a hadseregnek szempontjából is, mert neki sem állhat érdekében az, hogy tartalékosai között olyanok is legyenek a kik gyűlölettel gondolnak vissza szolgálati éveikre.

Nem tudjuk még azt sem, hogy a készülő katonai büntető törvény ki fog-e terjedni a fegyelmi büntetés eseteire is vagy pedig csak azon eseteket tárgyalja, amelyek ezideig is a katonai törvényszékek elé tartoztak. Ha csak az utóbbiról fog intézkedni, azt hiszük, hogy a legénység kizárásának megakadályozásában nem lesz hathatós eszköz. Azt praeventív módon lehet, ha szakítanak azzal az idejett mult elmelettel, hogy a legénység egy vagy más panaszát csak szolgálati uton adhatja elő. Ma ez a rendszer, és ez a rendszer kész lehetetlenség. Ez a rendszer ugyiszólván hermetice zárja el a legénységet a tisztjéltől s dobja oda az állati önkénykedés martalékául, mert hiszen ma panaszt csak ugyan azon altszint után tehetne, aki kizozza és gyötöri. Ezt nem bírja, és nem meri megtenni, így bántalmazásai a tisztjei előtt ismeretlenek maradnak, ellenben a tisztgyakorlat épp az altszint jeles képességeiről van meggyőződve s csak akkor látja a valót, mint a Diószegi eseténél, ahol a szabadulást már sehol sem látó meggyötört legénység agyonvagdalta a kizozóját. És ez a legénység most amiatt üli a katonai-börtönök tenekét, mert nem tehetett másként panaszt a bajairól, csak a kirántott kardja által. Mert, ami azokat a híres tavaszi szemléket illeti, amikor egyszer egy évben szolgálati ut mellőzésevel lehet előadni panaszt vagy kérelmet — azt bizony csak a régiiek iránt elfogult öreg bácsik tarthatják komoly és célravezető aktusnak.

Annak csak ott van haszna, ha általános érzett bajokról s tiszt ellen szol a panasz. Az pedig ritka. Megtör-

tént ugyan Szegeden is, a mult évtizedben, hogy az itt állomásozott 83 ik gyalogezred egy százada az első örmesterfőtől az utolsó szolgálóig mint egy ember állt ki a tábornok elé panaszra a századparancsnok ellen, de az ilyen esetek ritkák, a tisztikar mai képzettsége mellett elenyésző csekélyek, mert hiszen az intelligens ember szellemi fensőbb-ségének egyik első alapismérve, hogy a jogaival vissza nem él. A katonai brutálítások az állati karban történnek, amely a jogaival nemcsak él, hanem visszaél is tud és visszaélésében óriási támasztékot nyer az által, hogy az elkövetett jogtalanságokért panasz csak az ő útján és ő rajta keresztül tehető.

Tapasztalati tényeken alapul az a véleményünk, hogy az elég gyakran előforduló katonakínzások eredendő okát és alapját ebben a hibában találjuk. A közkatóna szívének útját meg kell nyitni a tisztjéhez s ha a százados valóban a „század apja”, akkor mehesse ő hozzá nyitlan és őszintén bajával és panaszával a „gyermek” — meglátják akkor a Bécsben székelő sarkantyus jogtudós uraimék, hogy ezzel az egyszerű helyzetjavítással a felére le fog szállni a legénységi öngyilkosságok száma.

A magyar perrend reformja. Budapesti írók nekünk, hogy az általános polgári perrendtartás reformja ismét nagy lépéssel haladt előre a megvalósulás felé. Pósz Sándor igazságügyi miniszter ugyanis kidolgozta a polgári perrendtartásról szóló törvényjavaslatra vonatkozólag az életbeléptetési törvényjavaslat előadói tervezetét. Ebben az immár befejezett életbeléptetési törvényjavaslatban külön-külön fejezetekben nyer szabályozást a községi bíráskodás és a törzsebíráskodás, valamint az elvesztett okiratok megsemmisítése iránti eljárás. A perrendtartás reformjáról szóló ezen javaslatokat a képviselőház bizottsága mindjárt októberben, a képviselőházi szünet után tárgyalás alá veszi.

A román kabinet rekonstrukciója. Aurelián belügyminiszter, ki több ízben volt miniszterelnök, betegsége miatt megvált a kabinettől és helyébe Pallade képviselőt fogják kinevezni. Új tagokul belépnek a kabinetbe Missir, mint kereskedelmi és Costinescu, mint földmívelésügyi miniszter. Sturdza ideiglenesen továbbra is megtartja a hadügyi és pénzügyi tárcát.

tartogatva tanulmányozhattak. Nemrégiben azonban sikerült öt példányt élő állapotban szállítani Londonba, ahol az állatkert külön akváriumában helyezték el őket. Minthogy a halacsák legezvisebben a sziklamélyedésekben húzódnak meg, új otthonukat is teljesen a természetes tartózkodási helyük mintájára üregekkel, mélyedésekkel ellátva rendezték be. Ezek a vak halak egész kicsinyek és még a legkifejlettebb sem nagyobb öt hüvelyknél. Szemük tökéletesen elvannak rejtve a bőr alatt, s valószínű, hogy látó szervök azért pusztult el tökéletesen, mert a sötét-ségben, élve azt sohasem használták.

Mióta az az állítás, hogy a váltólázat szunyogcsipések okozzák, fölmerült és mióta a tudományos buvárlatok ez állítás alposságát megerősítik, azóta a szunyogok iránt az érdeklődés megnövekedett. Nemcsak mint kellemelen, de mint veszedelmes lényt is tekintik s így a szunyog-kérdés napirendre került. Eddig leginkább Italiának nem annyira kék egű és narancstermő, mint inkább mo csaras részén tanulmányozták, de most már a vizsgálódás más országokban is kezdetét veszti. Egyes helyeken ugyan még csak afőlött vitatkoznak, hogy a szunyog valóban terjeszti-e a maláriát, mások azonban a védekezés terén kísérleteznek úgy okoskodván, hogy az emberket a szunyog csipése ellen kell megvédelmezni, mert ha ez sikerül, akkor a nagyobb bajnak eleje lesz véve. Oláhország egészségügyi tanácsa most az ország összes orvosaihoz kőrelevelet küldött, amelyben megfigyelésre kéri őket.

Feladott nemzeti érdekek.

Kolozsvár, jul. 25.

Bécsben a két kormány megbízottjai most munkálnak azon, hogy tételtől télelre adják fel a nemzeti érdekeket, sőt a remény-séget is, hogy valaha önálló gazdasági életre vergődhessünk.

Mióta megjött a parancsolat violaszin pecsét alatt, hogy meg kell lenni a közös vámterületnek, a magyar kormányt kiszolgáltatták az osztráknak. Az osztrák megbízottaknak csak meg kell bicsakolni magukat a magyaroknak a béke okáért engedniük kell, ha mindjárt legszebb reményeinket kell is feladnunk.

A kereskedelmi minisztérium kiküldötteinek szánalmas szerepük van e tárgyalásokon. Idehaza becsületes munkával, hazafias buzgalommal fáradoznak, hogy lábra állítsák a magyar ipart. Bécsben pedig ugyan-csak nekik kell visszacsínálniuk mindazt, a miért éveken át fáradoztak. Ez a kiegyezés rendszere.

S még a vámtarifával nem is ér véget Magyarországnak megalázása. Sorra fog kerülni a vasuti tarifák dolga is, melyekkel az osztrákok kedvezményeket követelnek a Magyarországon át Bécsbe irányuló forgalomnak, a román buzát a szerb sertést a keletnek többi beviteli cikkétők a maguk könnyebb-ségére kívánják olcsó díjszabás mellett szállíttatni, ellenben a külföldre irányuló magyar gabona és állatkivitel csak annyiban engedik át az osztrák vasutakon, amennyiben az osztrák termelők nem versenyeznek. Ez a lehetetlen állapot is következménye a muszáj-kiegyezésnek, melyet az osztrákok az egész vonalon kőrelhetetlenül érvényesítettek.

A Szell-kormányának pedig mindezzel szemben az a filozófiája, a mit Kerkápoly Károly híres mondása fejez ki. Arról volt szó, melyik adósság volt a legterhebb az országra. Kautz Gyula, a bizottság másik tagja, nem minden malícia nélkül kérdezte, hogy kinek a minisztersége alatt kötötték a szerződést. Ha én nem csináltam volna — csinálta volna más — mordult közbe Kerkápoly. Szell Kálmánt is ez a logika vezeti, ha ő nem alázza meg az országot az osztrák érdekek előtt, akad helyébe más politikus, a ki a kormánnyal járó hatalomért kész lesz feladni (majd elhagyjuk az f betűt) az ország érdekeit.

Csakhogy ez gyenge vigasztalás. Akármely kormánynak szabjanak elébe ily feltételt, be kellene nyujtani lemondását és annak okát feltárni a nemzet előtt.

— én.

Modern tatárok.

A „T—t” írja.

Ha valamikor tőzetesen megrírák e kornak a történetét, melyben élni szerencséssek vagyunk, nem kevés hely fog jutni a kőrképpen az adóvégrehajítóknak.

Majd 200 év mulva talán ismét építenek parlamentet; jobbat, izlésesebbet, cél-szerűbbet a mainál. Akkor remélhetőleg lesz megfelelő utódja Lotz Károlynak s ez a II. Lotz kortörténeti felfestményeiben ki fog terjeszkedni a modern korrá is. Az ő festményén is ott fog lebegni a véres varejtékét izzadó magyar paraszt feje fölött a két démon: az uszorás és az adóvégrehajító.

Ha ez a II. Lotz-féle festmény hű lesz, akkor méltó párja lehet: a tatárjárás ábrázolása. Mind a kettőnek egy lett a következménye: a nép pusztulása.

Ugy látszik, mégis igazuk van azoknak a történetíróknak, a kik szerint a tatároknak egy része itt maradt Magyarországon és megkeresztelkedett. Itt ragadtak bizony s ma adóügyi igazgatás néven szerepelnek az állam nyikorgó kerekéi közt.

Rége a kegyetlenség netovábbját a tatár meg a török név fejezte ki; ma mindezeket elkopította egy szó: az adó. Az adó viszi el a szegény ember tehenét, az adó eszi meg a vetést, az adó bontja le a házat, s az adó veszi el a gyermekétől a kenyeret.

Csodálatos a hasonlatosság. A gazdag ember hajdan elébe ment a tatár kánnak, török basának, megalkudott vele s hajszála sem görbült. A szegény embernek nem volt kivel megalkudni, elvették hát a feleségét, gyermekét, házi jószágát, rágyújtották a házat s ha még élt, egy kegyelemldőfést nem sajnáltak tőle. Ma sem bántja az adó a duszgardagot. A kereskedő, a bankár, az ügyvéd, az orvos igen tisztességesen jár el, ha jövedelmének egy tizedrészét bevallja s az után fizet adót: de a paraszt nem vallhatja be a földje helyett a nagy diófát s az ökrének csak a szarvát. Fizet az egész után aránylag tizszer huszaszor annyit, mint más embertársra.

Azaz csak fizethetne, ha volna miből. De ma már eddig értünk az adó mértékiesen feleségázásával, hogy a parasztnak egyszerűen lehetetlen fizetnie. A fokozatos adókulcs állandó követelés és állandóan nem kerül rá a sor; hajja, ez a pénzese embereket sújtaná s a pénz mindig igen érthetően tudott beszélni a kánokkal és basákkal. Mennek a tatárok a szegény parasztra.

Ime, a modern tatárjárás egyik legújabb esete:

Mármaros megye Középpapsa nevű községében megjelent az adóvégrehajító. Itt már föltemelkedtek azon a sablonos mondáson, hogy „az embernek feje alól vették el a pár-náját”. Ez szelid, atyai intelemmé vált legújában. Középpapsán az ajtókat, ablakokat, főzőedényeket, sőt a szentképeket is leszedték a falról, elvették a csecsemő pólyáját kilökték az anyát kőthetes gyermekével, elvették egy koldusnak öszekéreggetett lisztjét, egy másiknak utolsó ingét s mikor panaszkodott, azt felelte rá a jegyző: járjon meztelenül! Ezek mellett az egyetlen tehén, borjú elhordása: semmi; hogy így név szerint fel-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1902. július 25.

Tudományos apróságok.

A mész és vas. — Világító bombák. — Vak halak. — A szunyogok és a zsir. — Fényképezés távolból.

Az építészek nagyon sokáig abban a hitben meszelték be az épületek vasrészzeit, hogy ezzel megmentik a vasat a rozsdásodástól s így a gyors enyészettől. A tapasztalat azonban ennek a czélának az ellenkezőjét mutatta. A vas nem rozsdásodott ugyan meg, de a mész teljesen átalakította a vas belsejét, úgy, hogy a szilárdságából nagyon sokat vesztett, sőt gyakran el is törött. Egy némely vegyész utána kutatott ennek a furcsa tümenének s rájött, hogy a vas szénrészzeit támadja meg a mész s ez az oka, hogy teljesen ellágyul. A csemettel is végzett ezután hasonló kísérleteket, ott azonban nem tapasztalta, hogy a csemetteltana a vasnak, tehát nagyon egyszerűnek tartja, ha a vasat előbb csemetteltel burkolják s csak azután meszelik be. Egy kilogramm vas szénének a megrozsdására egy kilogramm mész teljesen elegendő. És különös, hogy erről az építészek csak most győződnek meg.

Az acetilénnek egy új és nagyfontosságú alkalmazására jöttek rá. A fejtett tengeri hajzás daczára gyakran megosik, hogy egy-egy hajó szerencsétlenül jár a nyílt ten-

geren s nem tud eljutni a parokig. A fejtett technika gyakorlatilag értékesíthető jelzőkészüléket eddig nem tudott csinálni, amelyeket az így szerencsétlenül járt utasok felhasználhattak volna s így teljesen a véletlenre volt bízva a sorsuk. Annál nagyobb most a tengerészek öröme, hogy végre sikerült olyan biztos jelzőkészüléket létrehozni, amelyet a magukra hagyott utasok könnyen felhasználhatnak. Ez a mentőkészülék a párisi világkiallításra készült acetilén bomba. Elve a következő: Egy nagy vastartóban ezer kilogr. kalciumkarbid van. A tartány egyik nyílásán víz csöpög be, a másik nyílásán a kiáramló acetilén ég. Ez a bomba úgy van elhelyezve egy szirten a nyílt tengeren, hogy messziről egy puska-lövés a tengerbe lökheti. Ha tehát egy szerencsétlenül járt hajó utasait a tenger sok pontján elhelyezett ilyen bombák egyikéhez sodorja a vihar, akkor az már messziről világít s ha egy ügyes lövéssel a vízbe taszítják, akkor valóságos tengerrendező időz elő, s mérföldekre elhallatszik a robbanása. A tengerészek nemzetközi kongresszuson fogják ezeknek a világító bombáknak az elhelyezését kieszaközölni, s mivel a kivitelt elő semmiféle technikai akadály nem gőrdül, valószínű, hogy a jövő években már fel is állítják ezeket a világító bombákat.

Kentuckyben és Indiában üregek vagy sötét barlangok vizében apró ritka halak élnek, amelyekből eddig egyetlenegyét sem tudtak élve Európába hozni. A tudósoknak vagy ritkasággyűjtőknek meg kellett elégedniük azzal, ha egy ilyen érdekes halat spirituszba

ket a svajci vezérkar már kipróbálta és fényes eredményeket ért el vele. Egy 210 kilométer messzeségben levő hegyecsúcsot fényképeztek le és a felvételt egy pompásan sikerült, hogy a kis pásztorkunyhók is teljes határozottsággal voltak láthatók. A készülék egy három méter hosszú cső, amelynek belső szerkezetét azonban Vautier titokban tartja.

Rejtett bonyodalmak.

Angolból fordította: Amica.

LI.

(Folytatás) (112)

Lucilla most olyan sápadt volt, mint a halál — szemében a kétségbeesés kifejezése volt.

— Te elhagysz engem! — mondá tompa hangon. Elhagysz, hogy egyedül szenvedjek szükségét, bánatot és halált!

Home habozott, aztán rövid gondolkodás után szelidebb hangon mondá —

— Mint feleségemnek jogod van a keresetembe. Küldeni fogok pénzt a mennyit tudok, míg Amerikában maradsz. És most isten veled.

Ismét az ajtó felé fordult, de Lucilla átölelte karjaival és vadul rimázkodott, hogy ne hagyja el — hogy mindig szerette őt — hogy a bűnt ő érte követte el. Home csendes szilárdsággal fejtette le magáról a karját és arcából az iránta érzett utálatot olvasva, Lucilla eszméletlenül esett a lábához. Home felemelte, a dívánra helyezte, aztán szietve ment ki a szobából, azonban, mielőtt a házat elhagyta, megállott és a házi asszonyt ahhoz a nyomorult teremteshez küldte.

Azon a napon elhagyta a falut és New-Yorkba ment és onnét Angliába, hol,

sorolt 29 család lakás, élelem és ruha nélkül maradt a községben, az a modern tatárjárás hősei előtt mind semmi.

Posztív adatokat sorolnak fel a lapok erről a községről; kicsoda állapotok lehetnek a többiben, mikor egyik leggazdagabb délvidéki vármegyében az elmúlt év folyamán hater ezer adóárverést tüztek ki Tessék ehhez a tatárjáráshoz hozzávenni a kazárok pusztításait — csoda-e, ha a szerencsétlen, egyensúlygyártott nép elfelejti az iskolában tanult gyönyörű szavakat:

A nagy világon e kívül
Nincsen számokra hely!

Ehhez, mindenből kifosztva megy Amerikába. Ott vagy légbe röptül a magyar munkásokkal teli bányákban, vagy megtapja becsületes munkáját jutalmát s vagyonra, jólétre tesz szert.

És akkor aztán megemlékezik róluk az elhagyott haza is. Nem ad nekik módot, hogy itthon lehessenek hasznos állampolgárok, nem küld nekik sem papot, sem tanítót, sem könyveket, sem lapokat, hogy odaát magyarok maradjanak, hanem küld — egy nemzeti szintű lobogót. Az alatt lelkesedhetik, a ki itthon éhen nem halt a tatárjárás vagy kazárdulás alatt s aki odaát levegőbe nem röptül az angol civilizáció dicsőségére. Valóban ahhoz a lobogóhoz még csak egy kis hazai szelet kellene küldeni, hogy teljes legyen atyai gondoskodásunk.

A helyett küldünk ráadásul egy deputációt, melynek költségeire a szegény állam pénztárából kiutalunk 4000 koronát. Talán az a pénz is benne van, a mit Középpásán a csecsemő pólyájából préseltek ki.

Dr. K. A.

Az Erdélyi Kárpát-Egylet működése.

— Észrevételek. —
IV.

A Kárpát-egylet közgazdasági tevékenysége.

Az Eke, mint már említettük, alapszabályai a becikkelyezte a közgazdasági működést.

Közgazdasági téren már eddig is munkálkodott az egylet s működése egyes eredményei iránt hálásak is az operencián tul, a megvédett kettőjű sasok hazájában lakó gyufa fabrikások.

Sajnálattal látjuk, hogy ki felejtették az évi jelentések és közgyűlési beszédekkel a budafoki osztrák gyufagyárral folytatott tüzlet eredményét.

Pedig ez kár. Ez adja meg jellegét a Kárpát-Egylet közgazdasági működésének.

Szolgálatot vélnék tenni, midőn ezt a hiányosságát a jelentésnek az alábbiakkal kiegészítjük.

Az EKE mint osztrák gyufa terjesztő.

A Kárpát-egylet megrovási kalandba vette hivatalos és nyomtatásban is közreadott iratában az EmeK a hazai ipar pártolására irányuló törekvése miatt.

Midőn ezért az anya-egylet a vásott fiúcskát megintette, ez töredelmes bűnbánással vissza vonta a mondatokat.

E pikáns akták titka egy esküdtiséki tárgyaláson került nyilvánosság elé.

A Kárpát-egylet, míg anya-egyletet nagy bölcsességgel okultunk, az alatt rossz fát tett a tűzre.

Az EmeK szemében szálka volt előtte a temesvári hazai gyufa. Ő azonban a Schüttenhofi osztrák gyufa gerendát felejtette nagy akkor, a saját szemében.

Talán kétkedésre szolgáltatnánk okot, ha mi mondanók el, a Kárpát-egylet osztrák gyufa pártolásának a történetét. Legjobbunk véljük, ha a „Honi ipar” című folyóirat III. évfolyamának 9. számából vesszük át a következőket:

Osztrák magyar ipar.

A budafoki osztrák-magyar gyufagyár.

Az osztrák gyárak magyarországi telepe a leghatalmasabb fegyver az osztrák ipar kezében, mely ügyesen kihasználva a mi lelkesedésünket a magyar ipar iránt, port hintve a jó akaratú közönségünk szemébe hazafias lelkesedésünket Ausztria javára tökélti.

Ilyen gyár a budafoki gyufagyár, teljes néven az Unio Magyar általános gyufagyár Részvénytársaság.

A feljelentés.

Feljelentés tételt egy pártatlan manipulációról; ebben bizonyítva van, hogy E. K. E. gyújtókat, melyből 5% az E. K. E.-nek jut és melyek mint budafoki magyar gyártmány ezen egyesület védőszárnyai alatt hozattak forgalomba, jórészt a Fürth B. schüttenhofi gyárban készülnek. A vevők számláit 1900. és 1901-ben Budafokon nem is vezették, hanem az osztrák gyár bécsi irodájában. A budafoki gyár csak közvetítő szerepet játszott. A számla könyvet csak Fürth B. vezette, Fürth B. volt mindenáru vevője és egyúttal Schüttenhofenből érkezett gyújtók elárúsiója. Frivol módon és tervszerűen játszották ki a miniszteri vizsgálatot.

A czimké.

Fürt mentésére legyen mondvá, hogy legalább a czimkéket Magyarországon készítette.

Az E. K. E. gyújtók czimkét Budapesten készítettek, onnét Budafokra küldték a czimkéket pedig Budafokról Schüttenhofenbe továbbították.

1900. december havában ment Budafok állomásról 2 láda L. T. 1412/14 sz. 319 kg. súlyú és E. K. E. czimkéket tartalmazó láda Schüttenhofenbe.

A jutalék.

Hogy az E. K. E. egyesületnek fizetett jutalékokat is mind Fürth fizette, bizonyítja a budafoki gyár főkönyve ott lap-szám 74 schüttenhofeni részesedés.

1901. február és március 29. E. K. E. nyomtatványokért pénztárkönyv oldal 186, 300 kor. 1901. aug. 31. E. K. E. költség-fejébe 1040 kor.

A miniszteri vizsgálat.

A teljes bizonyítékokkal felszerelt feljelentés alapján azonnal megindították a miniszteri vizsgálatot.

A vizsgálat konstata, hogy a feljelentésben foglalt vádak mindenben megfelelnek a valóságnak sőt, hogy a budafoki gyár még az E. K. E. egyesületnek adott bélyegmentességgel is hallatlan módon visszaélt, a mennyiben e gyújtókat ajánló prospektusokat az egyesület neve alatt százezer száma adta bélyegmentesen postára.

Tehát az Eke a magyar postát is felhasználta arra, hogy az osztrák ipart portómentességével elősegítse.

A becsempészett osztrák gyújtó kis-ritotta a magyar gyújtót.

A tárgyalás rendjén kimutatták, hogy 1901. január 9-én, január 24-én, február 1-én, március 4-iké, 19-én, május 28-án, augusztus 10-én, november 30-án egy egy küldemény érkezett EKE. jelzéssel Schüttenhofenből. Ezek az akták megállapítják, hogy 20 ftről 200 ftrig terjedhető büntetés mérhető a kihágás elkövetőjére.

A volt igazgató vallomása.

Dr. Gráf Gy. Jelenleg nem vagyok a gyufagyárnál, valomásom tehát csak ez év végéig terjedhet. Ezen idő alatt — egészen nyugodtan és teljes lelkiismerettel állíthatom — rendkívüli nagy mennyiségben érkezett EKE jelzéssel ellátott schüttenhofeni gyártmány Budapestre. Igen sok, a mint megérkezett a gyárba, haza sem vitetett, azonnal tovább szállított, részt a gyár külön, u. n. schüttenhofeni raktárába tétetett. Igen hosszú vita volt e miatt az Unio gyár és Fürth Bernáth között. Én magam kötelességemnek tartottam az igazgatóság egyes tagjait erről a dologról értesíteni és elmondtam, hogy itt nagy veszteség van, mert a finomabb fajok, a melyek mellett haszon volt, nagy mennyiségben Schüttenhofenben készültek és csak az olcsóbb fajok, a melyek mellett csaknem vesztesége volt az Uniónak, készültek az Unio gyárban. Innen volt az, hogy dacára annak, hogy az Unio folyton dolgozott, mégis mindig veszteségeket mutatott fel. Mikor a szerződés az EKE-vel megkötött, akkor a gyár még nem is volt abban a helyzetben, hogy ezeket a faju gyufákat készíthette volna. Az igazgatóság nem bírta keresztül vinni a Fürth cégérel, hogy ezek itt készítsenek, csak hosszabb utánjárásomra és az igazgatóság hosszabb sürgetésére lassan-lassan mindinkább több gépet szereztem be, hogy ezeket a gyufafajokat előállíthassuk, de ekkor már a concursus vállalatok is, a lapok is szellőztették a dolgot.

Egyes gyufafajok kizárólag Schüttenhofenben készültek olyan formán, hogy mi a czimkékre nézve megrendeléseket kaptunk Fürthtől. Mi a Légrady-testvérek nyomdájából rendeltük a czimkéket, azok ide érkeztek, innen pedig egyenesen Schüttenhofenbe mentek, a honnan azután feldolgozva jöttek vissza. A feldolgozott gyufát nem ide Budafokra küldtük, hanem vagy Pollák és Társas céghez, vagy főelárúsi-tónkhoz, Deutsch Márkushoz, a honnan azután fuvarral hozattuk el.

Dr. Gráf Gyula. Annak a bizonyítására, hogy gyufaküldemények érkeztek Schüttenhofenből, felhozom, hogy a szállítási értesítőben meg van jelölve, hogy gyufa van benne, de továbbá a szállítmány súlya is mutatja, hogy gyufa-e az, vagy pedig csak üres doboz.

A magyar czimké Ausztriába mennek

Dr. Gráf Gyula: Fürth intézkedett arra nézve, hogy rendeljünk meg Légradynál ennyi és ennyi czimkét. Mi megrendeltük, kizárólag olyan czimkét, a melyt Fürth akart, tüstént küldték fel Bécsbe és onnan érkezett vissza a kész gyufa.

Mit derített ki az iparhatósági vizsgálat?

Az első tárgyalás után megindították az iparhatósági vizsgálatot Zinzsky megyei

számvevő, mint könyvszakértő a könyvek átvizsgálása után kijelentette, hogy a gyár működését nem lehet megállapítani, mert a gyár könyveit egészen titokszerűen és szabálytalanul vezették.

Pichler Győző dr. a följelentők képviselője, Fürth számláival bizonyította, hogy Deutsch Márkusz a Fürth-cégétől gyújtót kap.

A vizsgálatot vezető bíai szolgabíró megállapította, hogy a gyár raktárában tömérdek sok Fürth-féle gyújtó van.

A büntetés.

A törvény iparkihágásának minősíti, csekély pénzbüszéggel sújtja, mi a legfrivolabb és a legezínikusabb merényletet látnunk benne, a mit a magyar ipar ellen valaha elkövettek, az osztrák-magyar ipar egyik hallatlan elfajulását, a mely utmutatásul szolgál arra, milyen gyárakat nem szabad az országba betelepíteni.

Ez adatokat tartalmazó folyóirat megjelenése után hozott meg a marasztaló ítélet. A napilapok közölték, hogy a Kárpát-egylet által protegált osztrák gyárat pénz bírságra ítélték.

EKE pezsgő.

A Kárpát-egylet azonban nemcsak osztrák gyufát támogatott, hanem árul eke pezsgőt.

Az ország és Európa minden részébe sok százezer darab üveget liferálnak. Minden üvegben két: vignetta van: egy nagy és egy kisebb. A nagy vignettán rajta áll: **E. K. E.** s a pezsgő és a gyár közelebbi megjelölése.

A kisebbik czédulán az alábbi szöveg olvasható:

Ezen vegyileg tisztának talált pezsgő előállítását az Erdélyi Kárpát-Egylet (EKE) választmányának ellenőrzése alatt áll.

Kolozsvárt, 1900. január 23.

Br. Feilitsch Arthur,
cs. és kir. kamarás orsz.
képv., elnök.

Radnóti Dezső,
főtitkár.

Azt már említettük, hogy az Eke választmánya a saját irodája ellenőrzésére sem fordít gondot. E miatt megtörténik, hogy a választmány nevében kiadott, az előcség által aláírt és kinyomtatott hivatalos iratban támadás intéztetik az EMKE ellen, melyet az előcség, midőn róla tudomást vett, hivatalos iratban vissza vont.

Feltesszük tehát a kérdést: az a választmány, a melyik benn a központi irodában keletkező két-három fontosabb hivatalos iratnak kellő szöveggel való „előállítását” sem képes ellenőrizni, hogyan képes ellenőrizni Kolozsvárról az a-velencei (Fehérmege) pezsgőgyár produktumainak előállítását? És nyugodt lelkiismerettel hogyan képes elvállalni érte a felelősséget? Vagy arra számítanak talán, hogy a kik a pezsgős üveg vignettáját olvassák, azok már ugyis rózsaszínben látják a világot?

Egy 6000 tagból álló testület tekintélyét nem sérti ez a komédia?

(Folytatása köv.)

Egyleti élet.

A szolnokdombokamegyei irodalmi történelmi és ethnographiai társulat folyó évi 2-án szombat délelőtti 11 órakor Deesen a vármegyeház nagyertermében tartja meg évi rendes közgyűlését a következő programmal:

Laurát hideg borzongás futotta végig. — Szerencsére nem igen valószínű, hogy az utjába jöjjen — mondá.

— Az ég őrizzen attól édes gyermekem.

Laura folytatta a pénz elhelyezéséről való beszélgetést, de a bánatos atya gondolatai meghalt fíához tértek, kinek sorsa még nem volt megbeszélve; és Laura csudálkozott a szórakozottságán, mert néha úgy látszott, mintha nem is hallaná őt, sőt annyira elmerült a gondolataiba, hogy az ő jelenlétéről sem tudott.

Végre a pénz ügy volt elhelyezve, a hogy Laura kívánta; Reginald és Gwendolin — érezve, hogy Laura a szeretetben igazi testvérük volt — olyan szellemesen fogadták el az ajándékát, a hogy az adta volt. Reginaldnak az a pénz szabadulást jelentet némi nehézségeknek a nyomasztó terhetől és módot a gyermekei felnevelésére, mert már két kis fia volt.

Gwendolin is örült az övének, főleg a jótétemény eszközének tekintve azt, mert ő most egészen annak szentelte magát.

Laura az andrewshopi temetőben egy szép emlékoszlopot emeltetett az etyja sírához és megvette a régi kottagot, építettet hozzá és átváltoztatta kórházzá, a melynek Gwendolin lett a felügyelője.

Laura már hivatkozni kezdett a kis Ernő halvány arcára, hogy a Holba való visszatérést sürgesse és egy vagy két nap mulva el akartak Londonba hagyni. De sir George azt mondta Laurának, hogy előbb a királyi akadémia képeinek a kiállítását kell vele megőzni.

(Folytatása következik.)

Tárgysorozat: 1. Megnyitól. 2. Id báró Bornemissza Károly levele elnöki állásáról való lemondása tárgyába. 3. Elnökválasztás. 4. A választmány évi jelentése 5. Pénztárvizsgáló bizottság jelentése. 6. Jövő évi költségvetés. 7. Választmányi előterjesztések. 8. Indítványok. 9. Álló indítványok a közgyűlés meg-előzőleg 5 nappal az Elnökséghez írásban beadandók. 9. Felolvasás. 10. Elnöki zárszó.

A kolozsvári kir. táblai elnök rendelete.

Fekete Gábornak, a kolozsvári kir. tábla elnökének a napokban kiadott, s már ismert rendeletével ma vezető cikkelyben foglalkozik az „Egyetértés”, s erről a következőket írja bevezető részében:

A kolozsvári kir. ítélőtábla elnöke igen bátor magyar ember lehet. Jóval bátrabb, mint maga a magyar államhatalom. Sőt lehet, hogy a magyar belügyi kormány ettől a kir. táblai elnöktől tanult egy kis bátorságot.

A kolozsvári táblai elnök a maga hatáskörében csinált egy ép oly okos, mint hazafias dolgot. Kőrrendeleteiben meghagyta a vezetés alatt álló törvényszékeknek, és járásbíróságoknak, hogy ezentul a bíróságoknál előforduló ügyekben a felek keresztnevet az iktató- és mutató-könyvekben magyar nyelven vezessék be, s hogy a jelentkezésre felhívott felek, tanúk és szakértők neveit magyar nyelven kiáltassák ki.

Azóta, hogy a kolozsvári táblai elnök ezt a rendelkezést megtette, a magyar belügyi kormány is megemeberte magát. Kiadott a hivatalos lapban egy rendeletet az 1898. IV. tezik végrehajtásáról.

Ámde ne tessék hinni, hogy a belügy-miniszteri rendelet a hat esztendővel ezelőtt meghozott, ötödik esztendővel ezelőtt szentesített és törvényhatóságok által törvény teljes végrehajtására vonatkozik. Nem, a belügyminiszter most is csak a törvény nagyjából való végrehajtását rendeli el. Csak a városok és törvényhatóságok hivatalos neveit állapítja meg. Ha ehhez a belügyminiszteriumnak négy esztendő kellett, csak a jó isten tudja, mikor kerül a sor majd az összes magyarországi helységek hivatalos neveinek megállapítására és az ily nevek használásának elrendelésére.

Ezért mondjuk, hogy a kolozsvári kir. táblai elnöknek több bátorsága van, mint megának a magyar államhatalomnak. Ez a derék elnök gondolt és cselekedett. Ő is tudta, hogy darázsfezekbe nyul; de nem félt a darázsaktól. Ő is tudta, hogy intézkedése ellen lázadni fognak az erdélyi oláh fiskálisok, de nem törődött se haragjokkal, se út-eitkel. Am lázadozzanak, lármázzanak, dühöngjenek: az ő rendelkezésének mégis meg lesz a foganatja. A kolozsvári kir. tábla területén a bírósági eljárás rendjén mégis végbemeget a magyarosítás. A pörlekedő oláh felek mégis megtudják a bírósági végzésekből, idézésekből, ítéletekből, hogy miképen hívják őket magyarul. És tessék elhinni, hogy a bírósági akta nevezetes valami. Különösen nevezetes a pörlekedő fél előtt. Ha ez az akta figyelemzteni és folyton emlékezteti arra, hogy mi a magyar neve s ez a magyar név meg figyelemzteni és emlékezteti arra, hogy ő a magyar állam polgára: bizony ez ér annyit, ha nem többet, mind az, hogy házasaságát magyar állami anyakönyvezetől előtti köli meg.

A kolozsvári kir. táblai elnök a maga intézkedését igen okosan a célszerűség szempontjaival okolja meg. Nem lévén joga ahhoz, hogy a maga hatalmát egyenesen magyarosításra használja fel, ennél fogva rendelkezésénél a célszerűségre hivatkozik. Hare azért világos, hogy cselekedete mögött ott volt a hazafias szándék és gondolat.

„Ellenzék.” Felhívás előfizetésre.

Julius—Szeptember

és

Julius—December
hónapokra.

Jul.—Szept. hónapokra: 8 korona.
Jul.—Decz. : 16 korona.

Juliusra: 3 korona.

Az előfizetési pénzek a következő címre küldendők:

„Ellenzék” kiadóhivatalának.

Kolozsvár.

Előlehet fizetni bármely naptól kezdve.

Mutatvány számot kívánatra szívesen küld a kiadóhivatal.

rövid időközöket töltve Londonban, Andrews-hopba ment és abban a kis városban bérlet ki lakást. Homenak sikerült az irodalmi világban megismertetni magát és most pennája által meg tudta szerezni a kenyerét. De sir George, most, hogy szomszédjuk volt, hamar megtalálta és rá próbálta beszélni, hogy lakják a Holban és a de Mertenl előbbi kötelességeit vegye át. Ezt az — ajánlatot Home nem fogadta el — ő a nélkül meg tudott élni és Lucillának pénzt tudott küldeni, ámbár ő maga száraz kenyeren élt. De gyakran látta Laurát a templomban, hova ő most rendszeren járt.

De Home urnak a leggyakoribb sétája a vasuti állomás volt. Soha egy vonat sem mehetett be oda, hogy ő annak az érkezését ne lássa és a faluba érkező emberekre vonatkozólag viselkedésének a kíváncsisága miatt, a Pry Pál nevet vontá magára; mert ő még az Atlanti tengeren keresztül jött „Lucilla” névvel jegyzett elismervényekben is kétkedett. És ő mindennap örködött Laura és fia felett, hogy a felesége által okozott kegyetlen bánatmat némileg jóvá tegye.

És mégis gyakran megtörtént, hogy éjjel — habár tudta, hogy nem volt idegen az a faluban — egy irtózatossághoz álomból felriadt — melyben egy nagy kigyó tartotta őt fogva, míg annak feje a Lucilla szemével az arcába nézett.

Ilyenkor felébredt és megnyugtatta magát azzal, hogy Lucilla távol volt Angliától, mert ő tényleg soha sem küldött neki annyi pénzt a mivel visszajöhessen és hogy az nem bátorkodna Andrews-hopban megjelenni; de nem tudott szabadulni azon meggyőződéstől, hogy a mig Lucilla él, Fitzhugh Laurát és fiát veszély fenyegette.

LII.

Három év múlt el a szegény Ernő halála óta, végre a birodalmi törvényszék-

től az örökséget megkapták és az a Laura tulajdona volt. De az aláírásnak bizonyos szabályaiért a fővárosba kellett neki menni.

Sir George vitte fel, azt remélve, hogy Laurát talán egy kissé felrázza és életének a teljes zárkózottságát némileg megtöri; mert Laura visszautasított minden társaságot és az életét egészen az Ernő fiának szentelte. Természetes, hogy a gyermek is vele ment. És valóban, azt soha sem engedte el a szeme elől.

A pénzt megkapták; Bernard ur a tíz százalékkal gazdag ember volt, mert a pénz sokkal nagyobb összegnek bizonyult mint a mennyit vártak és azt ismét befektették és Laura nagyon gazdag volt. Ekkor felkereste sir Georgot a dolgozó szobájában.

— Nos, édes gyermekem — mondá az apósa, a mint Laura belépett és kezet nyújtva neki — miért jöttél?

— Édes atyám — válaszolá Laura — mert sir George azt mondta neki az Ernő halála után, hogy „atyámnak” szólítsa — azért jöttem, hogy a pénzről beszéljek.

— Nos, drágám?

— Mert lássa — folytató Laura, az apóssa mellé lépve — én az Ernő végrendelete által gazdag vagyok; babynak és nekem nincs semmi szükségünk. Reginaldra és Gwendolinra gondoltam. Rozának meg van a maga pénze és ő egy gazdag emberhez megy férjhez. Csak Reginaldnak és Gwendolinak van pénzre szükségük. Tehát azt gondoltam, hogy huszonötezer fontot Reginaldnak juttassunk és tíz ezeret tegyünk ahhoz, a mint atyám szándékozik Gwenninek adni. Ekkor huszonötezer fonton maradna a fiamnak, mert szeretném, hogy Esmond nagytatyjától enyi öröksége legyen.

— Édes gyermekem — mondá sir George, melyen meghatva — te túlságosan generozus vagy.

— Oh, nem — koránt sem! — volt a válasz atyám, lesz szíves a pénzt rájuk iratni?

— Ha kívánod; de Laura, jól meg gondoltad ezt a dolgot?

— Oh, igen és Logannéval is megbeszéljük és ő helyesli!

— Ugy hát meg fogom mondani a gyermekeimnek. Édes leányom, te nem tudod elgondolni, hogy nagylelkűség milyen boldogságot ad nekem. A szegény Reginald most valóban takarékos; de a családja szaporodott és te tudod, hogy az ő felesége könyvemlű és pazar. Gyanítom, hogy te gyakran kiségeted. És Gwendolin, a ki úgy látszik, hogy nem fog férjhez menni, a te ajándékkal jól lesz ellátva. Ernőt és Rozát a nagynénjük gazdaggá tette, de a fiatalabb gyermekeimnek kevés vagyon jut, mert a birtok hitbizomány és szigorúan le van kötve.

— És — tevé utánna Laura, pillanatnyi habozás után — szeretnék Esmondénak évenként háromszáz fontot adni.

Sir George helyben hagyta.

— De csak a meddig él — tevé utánna Laura halk hangon — ne, hogy Lucillára maradjon.

A báró arcán fájdalmas vonaglás futott végig. Ők még nem mondták meg Laurának a férje halálának a rettenetes titkát; de a másik bűnet tudta.

Igazad van — mondá sir George komolyan. Tehát te ösmered annak az asszonynak a gonosz jellemét?

— Ernő megmondta nekem — válaszolá Laura és szemei könnyekkel teltek meg.

— Igen, Laura. És ne feledd — nagyon szigorú hangon — hogy ezentul nem szabad őt a felfedezéstől vagy a letartóztatástól védelmezned. Az ő halála sok életnek a biztonságát lehetne.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, július 25.

— **Közmunkabizottsági gyűlés.** Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósága közmunkabizottságának tagjai folyó hó 26-án délután három órákor a városház tanács-termében gyűlést tartanak. — **Tárgyak:** 1. Előterjesztés egy rakbórház felállítására a dolgozóházban elhelyezett betegeknek a Károli kórházban való elhelyezése tárgyában. 2. Kérés Horváth Annának, hogy dézsma-utcai 6 számú telkét feloszthassa. 3. Kérés a sz. Erzsébet ágáznak, hogy Magyar utcán telken levő fűszerműhelynek a fedelét kijavíthassa. 4. Kérés Radich Ákosnak, hogy Zsák utcán 14 számú telken rácsos kaput építhessen.

— **Bartha Miklós sajtópöre.** Emlegettük tegnap, hogy Bartha Miklós képviselő sajtópert indított a Nagyváradon nyomtatott és Kolozsvárt árult Friss Újság ellen, egy a m. é. őszén közzé adott sértő cikkelye miatt. Azt is emlegettük, hogy a tárgyalás holnapra volt a kolozsvári kir. törvényszéknél kitűzve. A tárgyalás vezetésére Bodor László kir. táblabíró jelöltetett ki. Mint ma értesültünk, a tárgyalást bizonylatlan időre elhalasztották, mert a vádlottnak az idézvényt nem tudták kézbesíteni. Bartha Miklós az elhalasztásról itteni képviselője Somody István táviratilag értesítette.

— **A kolozsvári vasuti pályaház berendezése.** A kolozsvári vasútállomás felvételi új épületét a használatnak ez év szeptember végén át adják. Most már a belső festési parketkezés és egyéb berendezési munkák vannak hátra. A munkákon serényen dolgoznak. Az új épület kényelmesebb lesz a régivel, azonban tíz éven belül ismét újabb kibővítésre fog szorulni. Elhibázott dolog volt az épület tervezésénél az, hogy a homlokzatát a szembe levő dombnak állították, holott azt, a Ferencz József uttal szembe kellett volna állítani.

— **Hory Béla** Kolozsvármegye árvászéki elnöke tegnap Homoród fürdőre utazott. Szabadág ideje alatt dr. Rohonczy Lajos fogja helyettesíteni.

— **A kolozsvári nemzeti színház tűzbiztonsága.** Hadady Endre főkapitány határozatot hozott a kolozsvári önk. tűzoltó egyletára pozíciója felett, a melyet a nemzeti színház tűzbiztonsága ügyében javaslatba tett. A főkapitány elrendelte, hogy a megkívánt tűz és élet biztonsági átalakítások foganatosítását, aszbeszt függöny, veszély esetére új kijárók, páholy és karzati vaselcsők alkalmazása, a közp. csillár gyújtása, öltözőkből tűzveszélyes kályhák stb.)

A főkapitány nem engedi meg az előadások tartását a míg ezeket az előírt átalakításokat keresztül nem viszik. Figyelmeztetjük a színházi választmányt, fogasson most már gyorsan a munkához és az aug.—szeptemberi hónapokban hajtassa is keresztül, nehogy felebezésekkel vagy tévovázásokkal az időből kifogyjanak. Most nyáron az iparosoknak legtöbb idejük van emunkák elvégzésére.

— **A vasuton fennakadt hid.** A kolozsvári Erzsébet hid 22 ezer kgr. súlyú vasszerkezetét egy héttel ezelőtt már feladta a Schlick gyár a vasutra. A hidszerkezet azonban még maig sem érkezett meg. A Schlick gyár öt szerelő szakmunkását már ezelőtt 12 nappal elküldötte, hogy a mint a vasszerkezet megérkezik, a felállításhoz azonnal hozzáfogjanak. Ezek mindennap lelik a szerkezet megérkezését, melynek kérdése a hid forgalomnak való átadását is késleltetni fogja. Ha a vasszerkezet hétfőig megjő, a hid felállítása aug. 10-ig befejezést nyer és 18-án fel is fogják át szentelni.

— **Elhárított forgalmi akadály.** A M. Á. V. üzletvezetősége értesít, hogy a marosvásárhelyi vonalra sz. N. Czig-Budatölke és Lekenze állomások között fennállott forgalmi akadály mai nappal elhárítottatva a vonatok Maros-Ludas és Beszterce között ismét akadálytalanul közlekednek.

— **A Mátyás király lovasszobrára** a jövendő követező adományok érkeztek: A M. Á. V. Szombathelyi üzletvezetőségétől 176 kor. 90 fillér. Mely összegbe a központ 51 kor. 5 fillér, a székesfehérvári állománymérnökség 15 kor. 50 fill., a Zalaegerszegi állománymérnökség 17 kor. 30 fill., a Kis-Celli állománymérnökség 33 kor. 70 fillér, a porosny-parpaczi állománymérnökség 11 kor. 70 fillér, a veszprémi állománymérnökség 16 kor. 60 fillér gyűjtött.

A M. Á. V. szegedi üzletvezetősége egész vonatán 2 koronát gyűjtött.

A M. Á. V. miskolci üzletvezetőség I. oszt. 4 kor. 70 fillér.

— **Friedrich rablójlikos bűnügye a kurián.** Friedrichnek a rablójlikossága miatt kötél általi halálra ítéltnek bűnpöre már elő van készítve a kurián. A bűnügy egy hónapon belül a tanács elé kerül ezzel a megtörtött rablójlikos sorsa végleg el fog dőlni.

— **A kolozsi „intelligencia” és még valami.** A kolozsi sósfürdő ügye se hogy sem tud fellendülni. — Próbálgatják ugyan — kíváltk az utóbbi időben — ellátni a fejlődés feltételeivel, amde ezt olyan módon tették, hogy bizonny nem kevés látatja van. Már ennek az oka, hogy amit az egyik kezükkel adnak, azt a másikkal vissza veszik. Nem kívánok ezutal a fürdő egyébnemü hiányairól beszélni csak éppen egy tételt vetek fel és állítom, hogy a fürdő fejlődésének legnagyobb akadályai — a kolozsi intelligencia. A bann lakosoknak ez a csoportja ugyanis abban a tévhitben él, hogy Kolozson csak belőlük áll a világ.

Ebben a hiedelmükben aztán odáig mennek, hogy minden más ember fiában csak azt a bizonyos férget látják a melyet azért alkotott a Mindeható, hogy azokat az „intelligencia” (már persze a — kolozsi) megtiporja. Ime egy példa: Általánosan ismert dolog, hogy a kolozsi sósfürdő telken van egy tennis pálya, a melyet elsősorban azzal a rendeltetéssel építettek meg a város közepén, hogy azt a fürdővendégek használhassák. Amde nem azért van a kolozsi intelligencia, hogy eltűnjön a tennis pályának ilyen célra való felhasználása. A kolozsi „intelligencia” egyszerűen monopolizálja ezen a területen a tennis játékok. A vendégeket vagy „kikérlik” a pályáról vagy ha már ott vannak, hát „hivatalosan” elzavartatják, őket onnan. Az eredménye ennek a fellépésnek aztán az, hogy a vendégek kerülnek ezt a szorakozási helyet, mert nem akarják utját állani az „intelligencia” kedvteléseinek és maholnap bekövetkezik szaz eredmény is, hogy az idegensnek nemcsak a tennis pályát, hanem magát a fürdőt is elkerülik, mert hát aligha kap kedvet az ott tartózkodásra az, a kiknek csak egyszer is volt alkalmuk a kolozsi „intelligencia” vendéglátásában részesülni. Így van ez különben a tekepályával is, a melyet szintén a bennlakó „intelligencia” foglal el a fürdővendégek elől.

Már most az a kérdés, hogy a fürdő fejlődésének ezt a nagy akadályát miképpen kelljen a városi közhataloságnak elhárítani? Hát ennek egyszerű módja van: Tessék az odavaló „intelligenciával” megértetni, hogy még Kolozson sem belőlük áll a világ és egyáltalán megengedhetlen dolog a fürdőn kinálkozó helyzetet (a szorakozást illetően) a meguk javára használni ki, mert hát fürdőhelyen a fürdővendégek mindenben az elsőbbség; ott ők az urak és nem a bennlakók; ott ők fizetnek, tehát őket is illeti a rendelkezés joga. És ajánlom is a kolozsi tanácsnak, hogy ebben az érdekekben tegyen mielőbb és mennél hatályosabb intézkedéseket, mert ha így megy a dolog, a fürdő maholnap vendég nélkül marad és akkor az „intelligencia” aligha fogja a várost kirántani a — hínárból.

(Beküldetett.)

— **Kereskedelmi alkalmazottak kongresszusa.** A kereskedelmi alkalmazottak IV-ik országos kongresszusára nagyban folynak a jelentések. Eddig már 39 egyesület jelentette be kiküldöttjét és bizonyo, hogy e hó végéig még több egyesület jelenkezik. A kereskedelmiügyi miniszter is élénken érdeklődik a kongresszus iránt és a kongresszusra utazóknak kedvezményes utazást engedélyezett. Ugyancsak kedvezményes utazást élveznek a kongresszusi tagok a déli vasuton is. A kongresszuson több kamara is képviselti magát, így a budapesti kereskedelmi és iparkamarát Hüttl Tivadar elnök és Fritz Péter titkár fogják képviselni. A nagykanizsai rendező bizottság, ellen illetőleg Linzer Béla elnökkel, most állapítja meg a részletes programot, míg a javaslatokat és kedvezményes jegyeket a budapesti központi bizottság augusztus első napjaiban küldi meg a jelölteknek.

— **Az osztrák államvasut államosítása.** A mai törzse szilárd hangulata ebből indult ki, hogy az osztrák-magyar államvasut részvényeket, állítólag beavatott helyről, minden mennyiségben keresetek. Ennek oka az, hogy államosítás terve állítólag sokkal közelebb megvalósul, mint általában hiszik. Az államosítás ügyében a hónap végén újból megkezdik a múlt héten megszakított tárgyalásokat. Az osztrák pénzügyminiszter és az államvasut elnökgazdátja, Tausig lovag között két hét előtt folyt tárgyalás már kedvező eredménnyel kecsgettett, azóta pedig a szerződés végleges megkötésének kilátása lényegesen javul. Az engedélyokirathat világosan ki van kötve, hogy a megváltásnak a tényleges jövedelem alapján kell történnie, már pedig az ideai kitűnő termés következtében az osztrák államvasut bevételei előreláthatólag nagymértékben fognak emelkedni, az osztrák kormányknak tehát érdekében áll, hogy még ez év folyamán befejezze az államosítást. Az átvett természetesen hosszabb megbeszélések fogják megelőzni és az érdemleges tárgyalásokat beavatott körökben csak augusztus végére, vagy szeptember elejére várják.

— **A osengődi pusztá beteget.** Dankó Pistáról, a beteg dalköltőről szól az írás... Szomorú hírek érkeztek a beteg dalköltőről, már azt is híroztatták, hogy utolsó óráit éli. A most onnan érkezett hi-

rek mindegyre megnyugtatóbbak. Már tul van minden veszedelem, s csak napok kérdése, hogy elhagyhatja az ágyát. Levelet is írt Szegedre melyben tudatja, hogy már öt napja határozott javulást érez, s már szóbeszései is bejártak a maga erejéből.

Mikor Csengődre érkezett Dankó Pista nagybetegen, fáradt mellet, — úgy vitt föl öljben vincerlőre a verandára. Azóta odaadó szeretettel ápolta környezete s most állandó megkönnyebbülést érez. Örömdök kettős, mert Dankó Pista, ez a nyughatatlanul dolgozó, teremő művészlelek hatalmas munkához lát. „Éltemnek egyedüli célja, — úgy mond — hogy nóátam egy füzetben adjam ki.” Nem kevés fáradsággal jár bír ez a derék vállalkozás! Összsz nótából mintegy harmincfélszázat fog kiválogatni jeles szerzőjűk, aki minden boldogságát e művének megteremtéséhez fűzi. Attól föl ugyanis, hogy dalmes „zeneszerzők” elkapkodják a nóát, az ő szellemi tulajdonát, melynek védelmet akar bíztoítani.

— **Rövidített fegyver gyakorlatok.** Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter célirányos rendeletet adott ki a napokban. Elrendeli ugyanis, hogy a honvédség idei augusztusi fegyvergyakorlatra 35 nap helyett csak 21 napig tarlison. Erre a rendeletre a nagy hősegen kívül főleg az birta reá a honvédelmi minisztert, hogy 35 nap alatt a bevonult iparosgegek és mezőgazdasági munkások nagyrészt elveszítik állásukat, míg három hétig (21 napig) a munkaadók fentartják a helyüket.

— **Diák-szállók Keszthelyen.** Tudvalevő dolog, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter lépéseket tett, hogy a fürdőhelyeken diák-szállókat rendezzenek be az átutazó tanulólajuságnak számára. A mint a miniszter ez ezményre Keszthely város fürdőkezelőseinek tudomására jutott, azonnal intézkedett, hogy tetemes költséggel az elemi iskola termeit berendezze, a hol a diákok kényelmes, díjtalan és szives vendéglátásban részesülnek.

— **Erdő-örök.** Erdő-óri szakiskolát végzett egyének alkalmazása érdekében a görögnyelvű miniszter m. kir. erdő-óri szakiskola arról értesíti hazai erdőbirtokosainkat, hogy a folyó évi tanfolyamot szeptember havával 25 tanuló fogja végezni, akik alkalmazás nélkül hagyják el az intézetet. Azon erdőbirtokok, akik tehát erdő-örök vagy erdőlegények alkalmazása céljából tájékoztást szeretni óhajtanak, szíveskedjenek eziránt a nevezett erdő-óri szakiskola igazgatóságához Görögnyelvű miniszterre (Maros-Torda vármegye) fordulni.

— **Drága a gyümölcs.** A budapesti központi vásárcsarnok hivatalos lapja legújabb számának élén a következő jelenlést olvassuk: Mig gazdáink örömmel konstátálják a jó termést, addig gyümölcstermelőink napról-napra több panaszszal állanak elő. A nyári gyümölcsvásáron már is egyre drágul minden. Cseresznye kevés érkezik, meggy még kevesebb, a barack ára is állandóan magasban áll, mivel általában gyenge a termés. Dinnye még igen gyéren érkezik s csakis a leggyavonossabb osztály képes az árát megfizetni.

— **Méregkeverő mostoha.** Kis-Jenőről írják: Az sraemgyei Almás Kamarás Brozák Jánosné ura távollétében József és Mariska nevű mostohagyermekeknek rést szított, a melybe gyilkos szándékkal arzénikumot kevert, a mitől a gyermekek csak hamar rosszul lettek. Nemokára hazatért Brozák és az asszony ellenzése dacára rögtön orvost hívott. Az orvos mindjárt fölismervén a baj okát, hánytatót rendelt, a mitől a gyermekek némileg jobban lettek. A corpus deliktusát lefoglat élelmiszeradékokat az országos központi vegyészeti intézethez küldték fel. A méregkeverő mostohát letartóztatták.

— **Szell államtitkár Marosvásárhely.** Kapusról szerdán délelőtt feltizenek órákor érkezett Marosvásárhelyre Szell Ignác belügyi államtitkár, hogy tárgyalást folytasson a hatósággal a felállítandó jelenczház ügyében. Kiseretében voltak: Ruffy Pál országgyűlési képviselő, Boncza Miklós képviselő a Magyar. Közigazgatás szerkesztője és Sándor János főispán. Az államtitkár még a mai nap folyamán viszatutazik Kapusra, hol a Sándor család vendége.

— **Osoba város szegénye.** Csoba városa, a magyar Álföld egyik leggazdagabb városa kivonja magát Kossuth Lajos 100. születésnapja alkalmából országsszerie rendezett ünnepségektől. A csobai polgári kör a nagy évforduló megünneplésére külön kérvényben hita fel a várost, a tanács azonban azt javasolta, hogy a város ne tarlison díszgyűlést, a nap ünneplésében részt ne vegyen és a szoborra sem fog adakozni. A közgyűlés pedig e javaslatot elfogadta.

— **Apponyi Albert Budapesten.** Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke, szerdán reggel Budapestre érkezett, ahonnan még szerdán este hat órákor pozsonymegyei birtokára, Eberhadra utazott. A képviselőház elnöke a délelőtti a Házban töltötte, ahol az új országgház berendezkedéséről, valamint a régi épületből való átköltözködéséről referáltatott magának. Az új országgház palotájában fogja megtartani. Addig ott minden rendben lesz s a könyvtárt és egyéb holmi átköltözése rövid idő alatt teljesen be-

lesz fejezve. Apponyi Albert gróf augusztusig Eberhardon marad, a jövő hónapot Veid'ingauban fogja töltetni.

— **A esztorgomi papság nyugdíjintézete.** Az esztorgomi főegyházmegye papságának régi vágya teljesült azzal, hogy a herceggprimás kezdeményezésére megalapították a papi nyugdíjintézetet, mely más egyházmegyékben már régebbi idő óta fenáll. A tanácskozáson a biboros herceggprimás képviselőtében Boltzár József érseki helynök elnököl, az előadó Walter Gyula prelátus volt. A tanácskozáson képviselve volt az egyházmegye minden állásban lévő papija és a három kaptalan. A szabályzat legfőbb pontja, hogy a nyugdíj minimumját 1200 koronában állapították meg, erre minden pappnak felmentése után joga van és a nyugdíj a második szolgálati évtől kezdve évente 20 koronával növekszik. A nyugdíjintézet költségeihez a javadalmas apátok, prépostok, kanonok, kik a jövöben kinevezetnek, jövedelmeik arányában tartoznak hozzájárulni és pedig a kongrua összeírás által megállapított tiszta jövedelem két százalékával. Végül megválasztották a nyugdíjintézet tisztikarát, melynek elnöke Skarda József prépost lett, jegyzője N. Machovicsy Gyula, Német Lajos és Palkovics Viktor plébánosok.

— **Magyar főhercegnő kiutastása.** Fülöp orléansi herceg felesége, Mária Dorottya főhercegnő József főherceg leánya, mint megírtuk, Párizsban tartózkodik. Látogatása egybeesik a royalisták nagymozgalmával, mely a szerzetesek ellen hozott törvény ellen irányul. E mozgalomban állítólag a főhercegnő is élénk részt vesz, annyira, hogy a royalisták mint királynét ünneplik minden felé. A bécsi Fremdenblatt szerint ez egyáltalán nem tetszik a francia kormányknak s arról van szó, hogy az orléansi hercegnét kiutastassák Franciaország területéről.

— **A czápa.** Miként a hóval a farkas: úgy érkezik kánikulával a czápa. Fiuméből ugyanis jelentik, hogy a Fiume és Buccari között hajózá Abbázia nevű gőzös kapitánya Portorából jövet Urin kikötő előtt körülbelül két méter hosszú czápat látott, a mely Fiume felé vette útját. Randich kapitány, az Abbázia parancsnoka jelentést tett erről a magyar horvát hajózárságnak és a tengerészeti hatóságnak, mely utóbbi a hajószakat megfelelően értesítette.

— **Az apa és fia** Egy bárgyú tekintetű öreg napszámos lépett tegnap a kapitány elé. Belefogódzott az asztal párkányába és így szólt: — Kérem, a fiam kiütötte a fejéből a kalapot.

— Mikor?
— Akkor, mikor a székkel fejbeütött.
— Miért?
— Hát kérem, azt ajánlottam neki, hogy pofon verem.
— Miért akarta megverni?
— Mert részeges, korhely. Az anyja rontotta el. Mindig adott neki pénzt hogy pályázzon.

— Hova pályázzon?
— A korszabá mulatni.
— Hát miért engedi?
— Gyöngye ember vagyok én már kérem, le vagyok gyámolva.

— Hogy hívják a fiát?
— Barát Ferencz.
— No jól van majd megidézem.
— Jaj, azt ne tessék tenni!
— Miért?
— Mert megint elcsufol.
— Hát akkor mit panaszkodik kend?
— Hát csak azért, hogy tudják itt is, milyen apja vagyok a fiamnak.

— **A német trónörökös a román hadgyakorlatoknál.** A német trónörökös, ki a Magyarországi területén végemenő nagy zarárdhagykorlatokba mint királyunk vendége fog részt venni, innen elutazik Romániába, hol Károly király vendége lesz és ugyancsak jelen lesz a hadgyakorlatoknál.

— **A bolgár nemzeti muzeum památája.** Filizopolban a muzeumban évek óta üzött nagy visszaéléseket fedeztek fel. Az igazgatók tíz év óta rendszeresen dézsarálták a régiségeket. A muzeum igazgatósága a kárt egy millió frankra becsüli.

— **Mennyit fizetnek a párizsi hölgyek ruháikért?** Közutodasna dolog, hogy Párizsban a hölgyek kevesebbet fizetnek ruháikért, mint másut. Egy bál ruháért, amelyért egy angol divathölgy 800 koronát fizet, a párizsi hölgy 700 koronát, vagy még kevesebbet fog fizetni. Az ucsói, a grammontói, a talleyrand-péridói hercegnők és a castellani grófnő, kik nagy ruhaszámláikról híresek, aránylag igen kevéssel járulnak hozzá az évi forgalomhoz. Rajtuk kívül itt vannak még a nagyobb színházak művésznői, kik 80.000 korona értékű ruhát csináltatnak évente. A francia hölgyek egy bál ruháért általában 560—600 frankot fizetnek, feltéve, hogyha nincs gazdagon hímzve, vagy egy díszes aranyesetlel ezüstíróval ellátva. A „tea-goron” a francia hölgyek bálványa és egy ilyen ruha nem kerül többé 300 koronánál. Az automobil-kosztum az egyedüli sportöltönyt, amelyet az elegáns francia hölgy nem nélkülözhet, de ebben igen különös izlése van. A loverseny-jéniyre a francia hölgyeknek megszámálhatatlan menyiségű ruháik vannak, áruk 300—500 koronát terjed és mindamellett kevesebbet ad ki, mint egy angol divathölgy. Ismeretes azon előszeretete a francia hölgyeknek, amelylyel a szőrmék iránt viselkedik. Nem tartozik ritkaságok közé — hogy egy gallérért 5000 koronát, egy czobolykabátáért pedig 10.000 koronát írnak. Az eddig fölörölt árak csak a tetsetőbb hölgyekre vonatkoznak, de azért a hevesebb anyagi javaknak rendelkező francia hölgyek, kik szintén a legutolsó divat szerint öltöznek, aránylag kevés pénzt írnak csinos kiállítás és jól dolgozott ruhákat csináltatnak. Mert vannak Párizsban szabók, akiknél 200 koronáért igen izléses ruhákat lehet készíttetni.

Párizsban 2500 szabó és szabónő 50.000 embert foglalkoztat; ez eléggé megmagyarázza, hogy a párizsi és külföldi hölgyek mennyit költenek ruhákra. Csinos külsejű elarusítónők évente 10.000 koronát szereznek, a modellek, kik a nagyobb házakban a ruhákat felbrolják, évente 1200—2000 koronát szereznek, azonkívül még igen jó fizeteket csinálnak a visszamaradt ruhákból. A híresebb szabónők jövedelme mesés. Nem tartozik ritkaságok közé, hogy az évi forgalom a 8 millió koronát is túlhaladja. Az ilyen nagyobb házak tulajdonosai nyáron át saját falusi birtokukon élnek, télen pedig tulajdonukat képező palotákban laknak.

— **Világító hus.** Egy madridi szakács különös jelenséget figyelt meg. Egy sötét élskamrában felüggesztett hus azzal lepte meg rövid idő alatt, hogy világított. Meg volt győződve arról, hogy a hus foszforral mérgezték meg. Közölte aggodalmát a gazdájával, az a háziorvosnak mondta el s így került a hus a városi laboratorumba megvizsgálás végett. Szabad foszfort azonban sehol sem találtak, csupán a foszforos testt mikrobaikat, a melyekből a hus foszforeszkált. Másfajta husok is el voltak árasztva ezekkel a mikroszkopikus lényekkel, csupán a friss tökébalon nem lehetett a nyomukra akadni. E mikrobák között, jellemző sajátága, hogy csupán a friss huson találják meg életfeltételeiket s mihelyt a hus rothadni kezd, nyomban elpusztulnak. Ellenőzték másfajta mikrobákkal, ezek annál kevésbé szaporodnak és világítanak, minél magasabb a temperatura. A madridi megfigyelés eredménye az volt, hogy 50 fől 30° íg tenyészknek legbüjábban a foszforeszkáló mikrobák.

— **Elveszett egy egyfedes ezüst óra** tegnap a vasuti állomásonál. A b. megtaláló, ha visszaszolgáltatja (Ferencz József ut 44 sz. a. Kozma Ferencz tanfelügyelő) illő jutalomban részesíti.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefonutódításai és sürgöny-levelei.

A német trónörökös

Magyarországon.

Bécs, jul. 25.

Megerősítik azt a hírt, hogy a német trónörökös szeptember táján jelen lesz a magyarországi hadgyakorlatokon.

Felrobbant akna.

Versailles, jul. 25.

A utászok próba-aknakamarákat készítették, a melyeket tegnap délután bemutattak st. egy iskola növendékeinek. Az egyik aknakamara megtöltése közben két kő egymáshoz dörzsölődése következtében szikra pattant ki, a mely a puskaport meggyújtotta és felrobbantotta. A súlyosan sebesültek közül egy élet és halál között lebeg.

Versailles, jul. 25.

A mikor tegnap reggel a satorii táborban utászok robbantó gyakorlatokat végeztek, egy akna felrobbant. Egy hadnagy, egy hadsegéd és két altiszt életét veszítette, hat katona megsebesült.

Az angol király állapota.

Dréza, jul. 25.

A király állapotában lényeges javulás állott be. Láza nincs többé. A király ma néhány órára felkelt az ágyból.

Cowes, jul. 25.

A király állapotáról tegnap délelőtt a következő orvosi jelentést adták ki: A király állapota folyton javul. A király még nem kelhet ugyan fel, de ereje kielégítő módon gyarapszik.

Szell a királynál.

Bécs, jul. 25.

Ő felsége Szell Kálmánt ma hosszabb kihallgatáson fogadta.

Letartóztatott szöktető.

Budapest, juli. 25.

Stoján dr. a napokban jelentést tett a rendőrségnek, hogy neje eltűnt és gyermekeit is magával vitte. Most Tördén letartóztatott Szabó Árpádot, a ki az asszonyt gyermekeivel együtt megszöktette. Az asszony visszatért férje lakására.

A hármas szövetség.

Berlin, jul. 25.

Itt nagy feltűnést kelt az a bécsi hír, hogy a megüjtött hármas szövetségből kihagyták azt a pontozatot, hogy Ausztria-Magyarország és Oroszország közti háboru eseten: Olaszország a román határszélre hadtestet fogna küldeni. A most ki-pattant hírt politikai körökben élénken tárgyalják.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

16683—1902 t. sz.

767. 1—3.

Hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. város határában gyakorolható házassági jog 1902 évi augusztus hó 1-től, 1905 évi július hó 31-ig terjedő 3 azaz Három évi időtartamra haszonbérbe adatik.

Kiküldési ár évi 200 K. azaz Kettőszáz korona. Bányapénz a kiküldési ár 10 százaléka.

A nyilvános szóbeli és írásbeli versenytárgyalás 1902. évi július hó 31-én d. e. 10 óráig fog megtartatni a városház I. emeletének 9 sz. hivatalos helyiségében.

Az árverési és szerződési feltételek a hivatalos órák alatt ugyanott tekinthetők meg.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1902. július hó 22-én tartott üléséből.

A polgármester helyett:

Vikol Kálmán

árvaszéki elnök, v. tanácsos.

Sz. 4201—902 D. V. T.

770. 1—3.

Árverezési hirdetmény.

A tanács közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező s a nagyméltóságu m. kir. kereskedelemügyi miniszter urnak 52016—890 sz. rendeletével megállapított vám díj szabályzat alapján gyakorolható szamosi híd vám szedési joga a képviselő testület 116—902 jkvi sz. határozata alapján 1903 évi január 1-én kezdve hat egymásutáni évekre a f. 1902 évi augusztus 8-án d. e. 9 órákor a városház nagytermében megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

A részletes feltételek a hivatalos órák alatt a városi levéltárba megtekinthetők.

Kiküldési ár a jelen évi bér 15002 korona. Deés város tanácsának 1902. július 17-én tartott üléséből.

Szilágyi Albert
polgármester.

Losonczy István
főjegyző.

Sz. 4203—902. D. V. T.

771. 1—3.

Árverezési hirdetmény.

A tanács közhírré teszi, hogy Deés városnak a Deéstől fél óra távolságra fekvő Csatán községében és határában levő a csatáni 15 sz. telekjegyzőkönyvbe felvett birtoka udvarházzal és gazdasági épületekkel és a Szamos folyón levő malom joga, 1903 évi január 1-től kezdve hat egymásutáni évre a folyó 1902 évi augusztus 7-én délelőtt 9 órákor a városháza nagytermében megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

A feltételek a hivatalos órák alatt a városi levéltárban megtekinthetők.

Deés város tanácsának 1902 július 17-én tartott üléséből.

Szilágyi Albert
polgármester.

Losonczy István
főjegyző.

Kolozsvárt

az EMKE tere

levő jó hírnevű és látogatott

MAGYAR KORONA szálloda

üzletelhagyás miatt

bérbe kiadó.

Értekezhetni **Gáll Simonnál** Kolozsvárt.
732. 6—x.

Hirdetések

a legolcsóbb árban

felvételnek a kiadó-hivatalban!

KOLOZSVÁRI

Takarékpénztár és Hitelbank

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Alaptőkéje 1.200.000 korona teljesen befizetve.

Irodák:

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz.
saját házában.

Betéteteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskére vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat, utalványokat, checkeket és kisorsolt értékeket olcsón számíttol le.

Jelzalogos kölcsönöket nyújt kolozsvári házakra és földbirtokra.

Előleget ad értékpapírokra.

Értékpapírokat, érmekeket vesz és elad saját és idegen számlára.

Zálogháza [bejárt a király-utca felől] délelőtt 8—12-ig, délután pedig 3—5-ig áll a közönség rendelkezésére és előleget ad ékszerekre és ingóságokra.

Áruraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak.

74. 54—*

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság
Vezérigynöksége.

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz.

Nagyságos Asszonyom!

Az összes raktáron levő mosó árukat **1000 mtr.** különféle Batizt, zefier, piquet, kreton

ezelőtti ára **60—70 kr.**

most: 23 krért

meterenkint ajánlom.

Kittinő tisztelettel

Herskovics J. M.

741. 6—10.

Unió-utca 6.

Nagyobb budapesti rövid és szövöttáru detail üzletbe egy jó

ELÁRUSÍTÓ

megfelelő áruismerettel felvétel. Ajánlatok a fizetési igények megjelölésével „Járta” jelige alatt 768. 1—2.

MEZEI ANTAL
hirdetési irodájába

Budapest, IV. Eskü-ut 5 cizmendezők.

Kerékpárok csakis legjobb külföldi gyártmányok, varrógépek és összes felszerelések, tömlők, külső köpenyek, lámpák beszerzési áron. Műhelyben javítások feltűnő olcsó árakban kaphatók.

Kolozsvárt, Egyetem-u. 2. Grósz Frigyes kerékpár és varrógép gyári raktárban.
708. 13—50.

LEGELEGÁNSABB

KIVITELÜ

FÉRFI FIU ÉS GYERMEK RUHÁK

KAPHATÓK: 6. 61—x.

Neumann M. Kolozsvár,
Mátyás király-tér 14.
es. és kir. udv. szállitonál

„Ellenzék” könyvnyomda

„ELLENZÉK” politikai napilap
KIADÓHIVATALA.

Kolozsvárt,
Deák Ferencz-utca 33. szám.
Telefonszám 233.

IRODALMI MŰVEK
FÜZETEK
HETI LAPOK
ISKOLAI ÉRTESÍTŐK
RÉSZVÉNYEK
ZÁRSZÁMADÁSOK
TÁBLÁZATOK
OKLEVELEK
ÜDVÖZLŐ IRATOK
BÁLI MEGHIVÓK
TÁNCZRENDEK
KÖRLEVELEK
SZÁMLÁK
CZÉG KÁRTYÁK
ÁRJEGYZÉKEK
NÉVJEGYEK

Ajánlja az újabb időben gazdagon és a legmodernebb anyagokkal dúsán felszerelt

Könyvnyomdáját,

mely különösen alkalmas minden olyan nyomtatványok előállítására, melyeknek az izléses külső belbecsét is emelni van hivatva; de éppen olyan csinnal és lehető jutányos árban készít mindennemű egyszerűbb nyomtatványokat is és ezeknek nemcsak csinos, hibátlan, hanem gyors előállításáért is felelősséget vállal.

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban teljesít.